

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4492899993
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4492899993.9

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcov: 1. D.. J. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., I. 4, 2. G.. G. U., rod. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., N. XX, obaja zastúpení JUDr. Kamilom Bereseckým, advokátom, so sídlom Nitra, Farská 33, proti žalovaným: 1. Mesto Štúrovo, so sídlom Štúrovo, Námestie Slobody 1, IČO: 00 309 303, 2. Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Bratislava, Pribinova 2, 3. JUDr. Martina Mrázová, správca konkurznej podstaty úpadcu Západoslovenské tehelne, š. p. v likvidácii, so sídlom Pezinok, Moyzesova 2, IČO: 00 015 326, sídlo kancelárie správcu konkurznej podstaty: Bratislava, Šoltésovej 20, o vydanie vecí, o odvolaní žalobcov v 1. a 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 12. decembra 2019 č. k. 11C/91/1992-981 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku (I.) týkajúcom sa nároku žalovaného v 1. rade na náhradu trov konania v plnom rozsahu voči žalobcom v 1. a 2. rade m e n í tak, že žalovanému v 1. rade sa voči žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobcom v 1. a 2. rade sa voči žalovanému v 1. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žalovanému v 1. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom v 1. a v 2. rade (výrok I.), žalovanému v 2. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalobcom v 1. a v 2. rade (výrok II.). Zároveň priznal žalobcom v 1. a v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovanému v 3. rade (výrok III.). Posledným výrokom (výrok IV.) rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 66,66% voči žalobcom v 1. a v 2. rade a v rozsahu 33,33% voči žalovanému v 3. rade. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1, § 259 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 396 ods. 1, § 470 ods. 1, 2, čl. 4 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

2. Uviedol, že rozsudkom č. k. 11C/91/1992-802 zo dňa 24. 10. 2014 uložil žalovanému v 1., 2. a 3. rade povinnosť vydať žalobcom v 1. a 2. rade, každému v 1/2-ci, nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území J., presne špecifikované v predmetnom rozsudku. O trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Následne uznesením č. k. 11C/91/1992-858 zo dňa 27. 11. 2014 zamietol návrh žalobcov na doplnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 9Co/28/2015-892 zo dňa 26. 11. 2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh voči žalovaným v 1. a 2. rade zamietol. V druhom výroku zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 14. februára 2012 č. k. 11C/91/1992-591 v spojení s opravným uznesením zo dňa 1. marca 2012 č. k. 11C/91/1992-596 tak, že žalovanému v 1. rade povinnosť zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku neuložil. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 27. novembra 2014 č. k. 11C/91/1992-858 potvrdil. O trovách odvolacieho konania

nerozhodoval. Uznesením č. k. 11C/91/1992-591 zo dňa 14. 02. 2012 v spojení s opravným uznesením č. k. 11C/91/1992-596 zo dňa 01. 03. 2012 vo veci ustanovil Ing. Yvetu Strhanovú, znalkyňu z odboru geodézie a kartografie, odvetvie geodézia. Žalovanému v 1. rade zároveň uložil povinnosť, aby do 10 dní od doručenia uznesenia zložil preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku vo výške 1.000,- eur. Uznesením č. k. 11C/91/1992-866 zo dňa 01. 12. 2014 priznal znalkyni Ing. Yvete Strhanovej znalečné za účasť na pojednávaní dňa 03. 10. 2014 vo výške 42,44 eura, ktoré bolo uhradené v plnej výške zo štátnych rozpočtových prostriedkov. Uznesením č. k. 11C/91/1992-868 zo dňa 01. 12. 2014 priznal znalkyni náhradu hotových výdavkov a náhradu za stratu času vo výške 441,24 eura, ktoré boli uhradené v plnej výške zo štátnych rozpočtových prostriedkov. Súd prvej inštancie poznamenal, že žalovanému v 1. rade, ktorý bol v konaní plne úspešný, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením, po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia. Ďalej uviedol, že žalovaný v 2. rade bol v konaní plne úspešný, preto mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením, po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli úspešní voči žalovanému v 3. rade, preto žalobcom v 1. a 2. rade priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia. Pokiaľ ide o trovy štátu, ktoré vznikli v súvislosti s vykonávaním dôkazu, súd rozhodol, že štát má právo na náhradu trov konania v rozsahu 66,66 % voči žalobcom v 1. a v 2. rade a v rozsahu 33,33 % voči žalovanému v 3. rade v súlade s § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, vzhľadom na ich pomer úspešnosti, resp. neúspešnosti v spore. Civilný sporový poriadok vypustil úpravu trov štátu, pričom nezohľadnil trovy vzniknuté v konaniach začatých pred jeho účinnosťou (čo je aj prípad prejednávanej veci). Súd tak, aplikujúc základné princípy článku 4 odsek 2 Civilného sporového poriadku, má za to, že štátu patrí náhrada trov, ktoré mu reálne vznikli (reálne ich vynaložil), v súlade s vtedy platnou procesnou normou (§ 148 Občianskeho súdneho poriadku), ktorá mu garantovala nárok na ich náhradu. Garanciu tohto nároku už nový procesný predpis nedáva a štát nemá priestor na uplatnenie si skôr vzniknutých trov. Súd preto dospel k záveru, že je potrebné aplikovať základný princíp uvedený v článku 4 odsek 2 Civilného sporového poriadku a priznať štátu nárok na náhradu vzniknutých trov, s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok tak, že výsledkom bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov priznávajúcich v doterajšej praxi štátu nárok na náhradu vynaložených trov konania. Vzhľadom na absenciu úpravy trov konania štátu v Civilnom sporovom poriadku, súd aplikoval § 262 odsek 1 a § 259 Civilného sporového poriadku, nakoľko štátu vznikli trovy konania v súvislosti s dokazovaním.

3. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia v 1. a 2. rade (ďalej len „žalobcovia“) výslovne uvádzajúc, že toto smeruje len proti výroku I. napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie priznal žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcom. Namietali, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože súd neaplikoval ustanovenie § 257 Civilného sporového poriadku. Predmetné ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Ustanovenie predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie, ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade ide podľa názoru žalobcov o výnimočný prípad a existujú také okolnosti, ktoré odôvodňujú uplatnenie výnimky zo všeobecného pravidla zodpovednosti za výsledok konania. Žalovaný v 1. rade svojim správaním v konaní prispel k dĺžke konania a potrebe mnohých úkonov a to najmä tým, že nenamietal otázku svojej pasívnej vecnej legitímácie od začiatku uplatňovania nároku žalobcami, ale naopak, konal so žalobcami ako oprávnený držiteľ. Žalobcovia v konaní navrhli riešiť pochybnosti o presnej identifikácii jednotlivých nehnuteľností od počiatku znalcom práve preto, že boli zavádzaní orgánmi poverenými správou vecí verejných. Až na základe vypracovaného znaleckého posudku v roku 2014 (po 22 rokoch) bolo možné identifikovať presne pasívne legitimované subjekty. Nie je možné tvrdiť, že žalobcovia nevyvinuli potrebnú mieru starostlivosti o obstaranie podkladov potrebných pre posúdenie, kto „vec drží“ ku dňu účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. a nemožno im ani vytýkať, že sa spoliehali na správnosť údajov, ktoré im poskytol

žalovaný v 1. rade a správa katastra nehnuteľností. Žalovaný v 1. rade začal namietat' svoju pasívnu legitímáciu až vďaka vykonaným dôkazom, predovšetkým znaleckému posudku, čím podstatne sťažil situáciu konajúcemu súdu pri rozhodovaní o nároku žalobcov. Poukázal na vyjadrenie Krajského súdu v Nitre v rozsudku 9Co/28/2015-892, v zmysle ktorého je obec pri hospodárení s majetkom povinná najmä udržiavať a užívať majetok, chrániť ho pred poškodením a stratou a použiť všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania práv a oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi. Za danej situácie považujú žalobcovia priznanie nároku žalovanému v 1. rade v rozsahu 100% za v rozpore s princípom spravodlivého usporiadania veci, ktorý by mal byť základným princípom pri riešení všetkých súdnych sporov. Zároveň poukázali na skutočnosť, že v danom prípade išlo o vydanie vecí na základe zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, poukazujúc na účel prijatia tohto zákona. Výnimočný charakter takéhoto súdneho konania zdôraznil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku 3Cdo/58/2012. Vzhľadom na uvedené, navrhli, aby odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie v časti napadnutého výroku I. tak, že žalovanému v 1. rade náhradu trov konania neprizná.

3.1. Žalovaný v 1. rade sa k podanému odvolaniu žalobcov v 1. a 2. rade písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania žalobcov (v 1. a 2. rade) (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti (výrok I.) týkajúcej sa priznania nároku na náhradu trov konania žalovanému v 1. rade voči žalobcom v 1. a 2. rade je potrebné zmeniť v súlade ustanovením § 388 CSP, tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

5. V preskúmvanej veci z obsahu spisu zistil, že Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo aj „okresný súd“) rozsudkom (prvým v poradí) z 27. januára 2006 č. k. 11 C 91/1992-330 uložil žalovanému 1. povinnosť vydať žalobcom 1. a 2., každému v 1/2-ci, nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., a to: parc. č. 1159 o výmere 3515 m² spolu s administratívnou budovou súp. č. XXXX, orientačné číslo X a lísovňou, postavených na parc. č. 1159; časti parciel označených nižšie vo vydávaných výmerách podľa označenia v Geometrickom pláne č. 150/2003 vyhotoveného Ing. Jozefom Ürgem 28. októbra 2003 a úradne overeného Správou katastra Nové Zámky 10. novembra 2003 pod č. 1365/2003, ktorý tvorí súčasť rozsudku, parc. č. 1368/1 o výmere 2457 m² v GP ako diel č. 3, parc. č. 1367/1 o výmere 1413 m² v GP ako diel č. 5, parc. č. 1367/3 o výmere 520 m² v GP ako diel č. 6, parc. č. 1366/3 o výmere 500 m² v GP ako diel č. 7, parc. č. 1366/1 o výmere 1107 m² v GP ako diel č. 9, parc. č. 1366/4 o výmere 539 m² v GP ako diel č. 10, parc. č. 1365/3 o výmere 1498 m² v GP ako diel č. 12, parc. č. 1364/3 o výmere 495 m² v GP ako diel č. 13, parc. č. 1363/2 o výmere 495 m² v GP ako diel č. 15, parc. č. 1363/3 o výmere 135 m² v GP ako diel č. 16, parc. č. 1362/2 o výmere 900 m² v GP ako diel č. 17, parc. č. 1359/2 o výmere 1000 m² v GP ako diel č. 20, parc. č. 1355 o výmere 1821 m² v GP ako diel č. 25, parc. č. 1354 o výmere 2730 m² v GP ako diel č. 26, parc. č. 1353 o výmere 5758 m² v GP ako diel č. 27, parc. č. 1352/2 o výmere 2748 m² v GP ako diel č. 28, parc. č. 1352/1 o výmere 2723 m² v GP ako diel č. 29, parc. č. 1351/1 o výmere 2180 m² v GP ako diel č. 30, parc. č. 1351/2 o výmere 162 m² v GP ako diel č. 31, parc. č. 1351/3 o výmere 784 m² v GP ako diel č. 32, parc. č. 1351/4 o výmere 126 m² v GP ako diel č. 33, parc. č. 1351/5 o výmere 547 m² v GP ako diel č. 34, parc. č. 1350/1 o výmere 2827 m² v GP ako diel č. 35, parc. č. 1350/2 o výmere 176 m² v GP ako diel č. 36, parc. č. 1350/3 o výmere 216 m² v GP ako diel č. 37, parc. č. 1349/6 o výmere 1881 m² v GP ako diel č. 38, parc. č. 1349/5 o výmere 129 m² v GP ako diel č. 39, parc. č. 1349/4 o výmere 50 m² v GP ako diel č. 40, parc. č. 1349/3 o výmere 460 m² v GP ako diel č. 41, parc. č. 1349/2 o výmere 90 m² v GP ako diel č. 42, parc. č. 1349/1 o výmere 115 m² v GP ako diel č. 43, parc. č. 1348 o výmere 5244 m² v GP ako diel č. 44. Žalobný návrh v časti vydania parciel od žalovaného 1., ktoré sa nachádzajú v kat. úz. Štúrovo, a to: časť parcely č. 1368/1 o výmere 435 m², časť parc. č. 1367/1 o výmere 387 m², časť parc. č. 1367/3 o výmere 635 m², časť parc. č. 1366/3 o výmere 741 m², časť parc. č. 1366/1 o výmere 128 m², časť parc. č. 1366/4 o výmere 637 m², časť parc. č. 1365/3 o výmere 130 m², časť parc. č. 1362/2 o výmere 8 m², časť parc. č. 1355 o výmere 891 m², časť parc. č. 1354 o výmere 205 m², pozemno- kn. vl. č. 1231, kat. úz. v celosti, pkn. vl. č. 221 v časti parciel 1080/2 až 1080/83, 1080/41, 1080/42 a 1080/43 a pkn. vl. č. 2195 v časti parciel č. 1369, 1368/2, 1367/2, 1366/2, 1365/2, 1364/2, 1361/2, 1360/2, 1358/4, 1358/2, 1357/2 a 1356 zamietol. Žalobný návrh v časti vydania parciel od žalovaného 2., ktoré sa nachádzajú v kat. úz. Nána, a to: parc. č. 1757/1 o výmere 24822 m² v GP ako diel č. 45. časť parc. č. 1757/1 o výmere 20531 m² zamietol. Žalovanému 3. uložil povinnosť vydať žalobcom 1. a 2., každému v 1/2-ci,

nehnutelnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., a to: parc. č. 1160 o výmere 17824 m², evidované na LV č. X.. Žalobný návrh v časti vydania parcely od žalovaného 3. nachádzajúcej sa v kat. úz. J., parc. č. 1155 o výmere 18983 m² zamietol. Konanie v časti návrhu týkajúceho sa nehnuteľností v kat. úz. J., a to: pkn. vl. č. 220 - v celosti, pkn. vl. č. 980 - v celosti, pkn. vl. č. 663 - v časti parc. č. 909, 1415/1, 1415/2, 1306, pkn. vl. č. 1698 - v celosti, pkn. vl. č. 221 - v celosti, okrem parc. č. 1080/2 až 1080/83, 1080/41 až 1080/43, zastavil; účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal. Následne Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1. a 3. uznesením z 28. júna 2007 č. k. 9Co/121/2006-398 rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti, vo vzťahu k žalovaným 1. a 3., ako aj v časti trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poznamenal, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal otázkami, ktoré mal predovšetkým riešiť v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 a § 5 ods. 2 a 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách (ďalej aj „zákon č. 87/1991 Zb.“ alebo „reštitučný zákon“), konkrétne, kto je povinná osoba a či bol nárok voči povinnej osobe uplatnený oprávnenou osobou včas. Pre nedostatok dôkazov z pohľadu včasnosti uplatnenia nároku u žalovaného 3. a dôkazov, či žalovaný 1. v čase uplatnenia nároku veci užíval, ako aj nedostatku dôvodov napadnutého rozhodnutia, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a nariadil mu doplniť dokazovanie v naznačenom smere.

6. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom (druhým v poradí) z 24. októbra 2014 č. k. 11C/91/1992-802 uložil žalovanému 1. povinnosť vydať žalobcom 1. a 2., každému v 1/2-ci, nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., zapísané v znaleckom posudku č. 10/2013 znalkyne Ing. Yvety Strhanovej, vyhotovenom 20. júna 2013, ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku, označené ako: parcela reg. C KN č. 4288/61 ostatná plocha o výmere 232 m² spolu s administratívnou budovou súp. č. XXXX, orientačné číslo X a lisovňu, postavené na parc. č. 1159. Žalovanému 2. uložil povinnosť vydať žalobcom 1. a 2., každému v 1/2-ci, nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., zapísané v znaleckom posudku č. 10/2013 znalkyne Ing. Yvety Strhanovej, vyhotovenom 20. júna 2013, ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku, označené ako: parcela reg. C KN č. 1160/6 zastavaná plocha o výmere 226 m², parcela reg. C KN č. 1160/7 zastavaná plocha o výmere 4974 m², parcela reg. C KN č. 1160/8 zastavaná plocha o výmere 1738 m², parcela reg. C KN č. 1160/9 zastavaná plocha o výmere 50 m², parcela reg. C KN č. 1160/10 zastavaná plocha o výmere 460 m², parcela reg. C KN č. 1160/11 zastavaná plocha o výmere 90 m², parcela reg. C KN č. 1160/12 zastavaná plocha o výmere 115 m², parcela reg. C KN č. 1160/13 zastavaná plocha o výmere 129 m², parcela reg. C KN č. 1160/14 zastavaná plocha o výmere 176 m², parcela reg. C KN č. 1160/15 zastavaná plocha o výmere 216 m², parcela reg. C KN č. 1160/16 zastavaná plocha o výmere 2336 m², parcela reg. C KN č. 1160/17 zastavaná plocha o výmere 1168 m², parcela reg. C KN č. 1160/18 zastavaná plocha o výmere 162 m², parcela reg. C KN č. 1160/19 zastavaná plocha o výmere 784 m², parcela reg. C KN č. 1160/20 zastavaná plocha o výmere 126 m², parcela reg. C KN č. 1160/21 zastavaná plocha o výmere 547 m², parcela reg. C KN č. 1160/22 zastavaná plocha o výmere 1496 m², parcela reg. C KN č. 1160/23 zastavaná plocha o výmere 1248m², parcela reg. C KN č. 1160/24 zastavaná plocha o výmere 1259 m², parcela reg. C KN č. 1160/25 zastavaná plocha o výmere 524 m². Žalovanému 3. uložil povinnosť vydať žalobcom 1. a 2., každému v 1/2-ci, nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J., zapísané v znaleckom posudku č. 10/2013 znalkyne Ing. Yvety Strhanovej, vyhotovenom 20. júna 2013, ktorý tvorí súčasť tohto rozsudku, označené ako: parcela reg. C KN č. 4288/1 ostatná plocha o výmere 4499 m², parcela reg. C KN č. 4288/42 ostatná plocha o výmere 1621 m², parcela reg. C KN č. 4288/45 ostatná plocha o výmere 1935 m², parcela reg. C KN č. 4288/54 ostatná plocha o výmere 143 m², parcela reg. C KN č. 4288/55 ostatná plocha o výmere 492 m², parcela reg. C KN č. 4288/56 ostatná plocha o výmere 1012 m², parcela reg. C KN č. 4288/57 ostatná plocha o výmere 1227 m², parcela reg. C KN č. 4288/58 ostatná plocha o výmere 1500 m², parcela reg. C KN č. 4288/59 ostatná plocha o výmere 2240 m², parcela reg. C KN č. 4288/60 ostatná plocha o výmere 1720 m², parcela reg. C KN č. 4288/63 ostatná plocha o výmere 905 m², parcela reg. C KN č. 4288/66 ostatná plocha o výmere 758 m², parcela reg. C KN č. 4288/67 ostatná plocha o výmere 495 m², parcela reg. C KN č. 4288/69 ostatná plocha o výmere 497 m² parcela reg. C KN č. 4288/70 ostatná plocha o výmere 478 m², parcela reg. C KN č. 4288/71 ostatná plocha o výmere 1155 m², parcela reg. C KN č. 4288/72 ostatná plocha o výmere 955 m², parcela reg. C KN č. 4288/73 ostatná plocha o výmere 1133 m², parcela reg. C KN č. 4288/74 ostatná plocha o výmere 495 m², parcela reg. C KN č. 4288/75 ostatná plocha o výmere 135 m², parcela reg. C KN č. 4288/76 ostatná plocha o výmere 8 m². Vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalovaných I. a 2. proti rozsudku okresného súdu z 24. októbra 2014 č. k. 11C/91/1992-802, na odvolanie žalovaného I. proti uzneseniu okresného súdu zo 14. februára 2012 č. k. 11C/ 91/1992-591 v spojení s opravným uznesením okresného súdu z 1.

marca 2012 č. k. 11C/91/1992-596, na odvolanie žalobcov I. a 2. proti uzneseniu okresného súdu z 27. novembra 2014 č. k. 11C/91/1992-858, rozsudkom z 26. novembra 2015 sp. zn. 9Co/28/2015, 9Co/29/2015, 9Co/922/2015, prvým výrokom zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobný návrh voči žalovaným 1. a 2. zamietá. V druhom výroku zmenil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo 14. februára 2012 č. k. 11C/91/1992-591 v spojení s opravným uznesením z 1. marca 2012 č. k. 11C/91/1992-596 tak, že žalovanému 1. povinnosť zložiť preddavok na trovy spojené s podaním znaleckého posudku neukladá. Posledným výrokom napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z 27. novembra 2014 č. k. 11C/91/1992-858 potvrdil. Odvolací súd po zopakovaní a doplnení dokazovania na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že v predmetnej veci nebolo medzi účastníkmi konania sporné, že žalobcovia sú oprávnenými osobami a aktívne legitimovaní na podanie návrhu ako právni nástupcovia po L. Z. a že im vznikol nárok na vydanie veci v zmysle zákona č. 87/1991 Zb., keď nehnuteľnosti patriace L. Z. prešli do vlastníctva štátu. Uviedol, že sporným v konaní zostalo to, či je žalovaný 1. pasívne legitimovaný, a teda povinnou osobou na vrátenie nehnuteľností, keď podľa jeho tvrdenia budovy a pozemok, ktorý majú vydať, neboli v rozhodnom období v správe a držbe Mesta Štúrovo, ale povinnými osobami boli iné právnické osoby, ktoré mali právnu subjektivitu. Odvolací súd uviedol, že vo vzťahu k žalovanému 2. bolo sporné, či je v konaní preukázané včasné doručenie výzvy v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., ako jeden zo základných predpokladov priznania uplatneného nároku. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že žalobcovia zaslali výzvu na vydanie nehnuteľností 15. septembra 1991, teda v zákonom stanovenej lehote Mestskému úradu Štúrovo, Okresnému úradu Nové Zámky a Ministerstvu financií Slovenskej republiky, pričom prevzatie tejto výzvy Mestským úradom Štúrovo bolo v konaní preukázané aj výpisom z centrálného protokolu (č. I. 544 spisu). Odvolací súd v súvislosti s posudzovaním platného doručenia písomnej výzvy žalobcov ako oprávnených osôb, adresovanej Mestskému úradu v Štúrove uviedol, že Mesto Štúrovo a Mestský úrad Štúrovo nie sú dva rôzne samostatné subjekty prichádzajúce do úvahy ako povinné osoby. V oblasti územnej samosprávy má totiž spôsobilosť mať práva a povinnosti iba obec (mesto), ktoré je verejnoprávnou korporáciou. Mesto ako jednotka územnej samosprávy koná prostredníctvom svojich orgánov a jedným z jeho výkonných orgánov je aj mestský úrad, ktorého činnosť je upravená v § 16 zákona č. 369/1990 Zb. v platnom znení, podľa ktorého je mestský úrad výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu (primátora), zabezpečujúci administratívne a organizačné veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako i ďalších zriadených orgánov obecného zastupiteľstva. Odvolací súd považoval za nesporné, že vôľa žalobcov, vyjadrená v ich podaní z 15. septembra 1991, smerovala jednoznačne voči Mestu Štúrovo prostredníctvom jeho mestského úradu, ktoré podľa reštitučného zákona bolo povinnou osobou, pričom tento ich právny úkon bol určitý, zrozumiteľný, obsahoval právny dôvod vydania nehnuteľností, i podľa ktorého zákona je ich požiadavka uplatňovaná, teda spíňal zákonom požadované náležitosti výzvy. V dôsledku argumentácie žalovaného 1. v odvolaní sa odvolací súd následne zaoberal tým, či bolo Mesto Štúrovo povinnou osobou v zmysle reštitučného zákona, keď podľa § 4 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. sú povinnými osobami štát alebo právnické osoby, ktoré ku dňu účinnosti tohto zákona vec držia. Odvolací súd, vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie a jeho skutkového záveru, podľa ktorého v čase doručenia výzvy žalovanému 1. boli skutočným držiteľom sporných nehnuteľností Komunálne služby, štátny podnik Štúrovo, dospel k záveru, že Mesto Štúrovo nie je povinnou osobou na vydanie predmetných budov - administratívnej budovy súp. č. XXXX, orientačné číslo X a lisovne, keďže Mesto Štúrovo nebolo jej držiteľom, ale boli nimi Komunálne služby, štátny podnik Štúrovo. Ohľadne parc. reg. C KN č. 4288/61 - ostatná plocha vo výmere 232 m² odvolací súd, vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, doplneného na odvolacom pojednávaní, dospel k záveru, že držiteľom predmetnej pozemkovej nehnuteľnosti bol Štátny majetok Štúrovo, uzavrel, že ani ohľadom tejto nehnuteľnosti nie je povinnou osobou na vydanie Mesto Štúrovo, voči ktorému bola výzva, ako aj návrh na súde uplatnený v zákonom stanovených lehotách. Mesto Štúrovo sa pritom vlastníkom parc. č. 1355, z ktorej bola parc. č. 4288/61 vytvorená, stalo až na základe schválenia ROEPu v roku 2011. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1. zmenil tak, že žalobu zamietol. Vo vzťahu k žalovanému 2. odvolací súd konštatoval, že žalobcovia v konaní preukazovali, že výzvu na vydanie nehnuteľností z 26. apríla 1992 doručili povinnej osobe - právnenému predchodcovi žalovaného 2., a to Remesloslužby-autoservis. Odvolací súd poznamenal, že už zo samotnej výzvy vyplýva, že bola daná po šesťmesačnej lehote v zmysle zákona č. 87/1991 Zb., pričom poznamenal, že pôvodne podaný návrh, podaný na súde 1. apríla 1992, bol podaný len voči Mestskému úradu Štúrovo (neskôr upravený na Mesto Štúrovo) a až podaním z 10. februára 2003 (č. I. 192) bol žalobný návrh rozšírený aj voči Slovenskej republike - Okresný úrad v Nových Zámkoch, pričom keďže žalovaný 2. nie je právny nástupcom pôvodne označeného Mesta Štúrovo, voči ktorému jedinému bol návrh na vydanie nehnuteľností podaný včas, je namietanie preklúzie

žalovaným 2. dôvodné. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, k záveru, že žalobný návrh voči žalovanému 2. je pre nedoručenie výzvy na vydanie nehnuteľností a pre neuplatnenie návrhu na súde voči jeho právnomu predchodcovi v zákonom stanovenej lehote prekludovaný a z uvedeného dôvodu mu nemožno vyhovieť, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie z týchto dôvodov zmenil a žalobu voči žalovanému 2. zamietol.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/28/2015, 9Co/29/2015 a 9Co/922/2015 zo dňa 26. novembra 2015 vo vzťahu k prvému výroku odvolacieho súdu v časti týkajúcej sa žalovaného 2. a voči tretiemu výroku rozsudku odvolacieho súdu, podali žalobcovia I. a 2. (ďalej aj „dovolatelia“) na pošte 21. decembra 2015 dovolanie. Dovolanie odôvodňovali odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ OSP) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Uviedli, že odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 2. poukázal na to, že výzva na vydanie nehnuteľností bola doručená povinnej osobe - právnomu predchodcovi žalovaného 2., ale po uplynutí lehoty. V tejto súvislosti poukázali na to, že v čase podávania výzvy na vydanie nehnuteľností nebolo jednoznačne možné ustáliť povinnú osobu, pričom vychádzali z informácie, že nehnuteľnosť má v držbe Mesto Štúrovo a neskôr povinný subjekt dopĺňali podľa stavu rôznych identifikácií. Boli toho názoru, že k znárodneniu došlo aj v rozpore s vtedy platnými zákonnými predpismi, a k vyvlastneniu nehnuteľností došlo bez vyplatenia náhrady. Uviedli, že súdna prax sa postupom času mení a aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je zrejmé, že otázka uplatnenia reštitučného nároku má byť posudzovaná s prihliadnutím na hlavný zámer zákona. V tomto smere poukázali na rozsudok Najvyššieho senátu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 58/2012. V časti dovolania smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku súdu prvej inštancie z 24. októbra 2014, žalobcovia namietali, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 ods. 1 písm. f/ OSP, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázali na to, že navrhovanou zmenou petitu podaním z 18. septembra 2013 reagovali na znalecký posudok a týkala sa iba označenia novovytvorených parciel, a teda len tých nehnuteľností, ktoré tento znalecký posudok obsahoval. Samotnou zmenou petitu však nebrali späť návrh vo veci týkajúcej sa parc. č. 1159, súd mal preto o tejto parcele rozhodnúť. Poznamenali, že rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok a uznesenie súdu prvej inštancie sú nedostatočne odôvodnené, a preto nepreskúmateľné a rovnako namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplne alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci. Vzhľadom na vyššie uvedené, navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a rozhodol tak, že žalovaný 2. je povinný vydať žalobcom I. a 2. nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. J. a aby rozsudok odvolacieho súdu zmenil a podanému návrhu na vydanie dopĺňacieho rozsudku súdu prvej inštancie vyhovel, alternatívne navrhli, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. O dovolaní žalobcov v 1. a 2. rade rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 27. februára 2019 č. k. 2Cdo/52/2017 tak, že dovolanie smerujúce proti výroku rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. novembra 2015 sp. zn. 9Co/28/2015, 9Co/29/2015 a 9Co/922/2015, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej zamietol. Zároveň odmietol dovolanie v časti proti výroku rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. novembra 2015 sp. zn. 9Co/28/2015, 9Co/29/2015 a 9Co/922/2015, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie z 27. novembra 2014 č. k. 11C/91/1992-858.

8. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, zákon sa vzťahuje na zmiernenie následkov niektorých majetkových a iných krívd, ktoré vznikli občianskoprávnymi a pracovnoprávnymi úkonmi a správными aktami, urobenými v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len „rozhodné obdobie“) v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti, rešpektujúcej práva občanov vyjadrené Chartou Organizácie Spojených národov, Všeobecnou deklaráciou ľudských práv a nadväzujúcimi medzinárodnými paktami o občianskych, politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.

9. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, povinná osoba je povinná s vecami až do ich vydania oprávnenej osobe nakladať so starostlivosťou riadneho hospodára; odo dňa účinnosti tohto zákona nemôže tieto veci, ich súčasti a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného ani prenechať inému do užívania s výnimkou dohôd o odovzdaní a prevzatí bytu, uzavretých na podklade dohôd o výmene bytu. Také právne úkony sú neplatné.

10. Účelom príslušných reštitučných zákonov (zákon č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, aj zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a pod.) je zmiernenie následkov niektorých majetkových a iných krívd, ktoré vznikli v tzv. rozhodnom období (t. j. od 25. februára 1948 do 1. januára 1990), toto zmiernenie potom môže spočívať len v tom, že štátom odňaté veci budú vydané (vrátené) tomu, komu boli odňaté, a keď táto osoba už nežije, jeho blízkym príbuzným alebo iným osobám, ktoré určujú tieto zákony. Uplatnenie reštitučného nároku je hmotnoprávnym úkonom, ktorý oprávnená osoba musí vykonať na príslušnom orgáne štátnej správy (napr. na pozemkovom úrade) a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie veci. Reštitučný nárok na vydanie veci znamená iba obnovu predchádzajúceho stavu a zakladá právo oprávnenej osoby na navrátenie vlastníckeho práva. Až po realizácii tohto práva na „vydanie vecí“ v zmysle reštitučných zákonov si môže oprávnená osoba počiť ako vlastník veci, t. j. okrem iného domáhať sa vydania veci v zmysle jej faktického odovzdania, resp. vypratania. Reštitučné predpisy neboli vydané za tým účelom, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Preto, ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah k tomuto majetku a nič nebráni tomu, aby sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhala (pozri aj Uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 178/06 z 20. júna 2006).

11. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

13. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Súd rozhoduje o trovách konania bez návrhu, keďže trovy konania predstavujú súčasť celého súdneho procesu, t. j. tak ako má súd povinnosť rozhodnúť o veci samej, tak má aj povinnosť rozhodnúť o trovách konania (§ 362 ods. 1 CSP). Tak, ako súd rozhoduje o trovách konania bez návrhu, je povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

15. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že strana konania ktorá v konaní, spravidla v spore uspela, má zásadne právo na to, aby sa jej nahradili všetky trovy, ktoré zaplatila vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva. Ak sa chce súd odchyliť od tohto pravidla, musí vychádzať zo zákona a túto odchýlku aj náležite odôvodniť, inak porušuje základné právo na súdnu ochranu dotknutej strany.

16. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo subjektu, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Každá strana znáša trovy spojené s jej účasťou v spore, kým nie je spor ukončený. Ak bude rozhodnutím súdu vyslovené, ktorá strana je v práve, nadobudne táto strana nárok na náhradu trov konania, ktoré na dosiahnutie tohto výsledku vynaložila. Právnym dôvodom tohto nároku je to, že strany, ktoré viedli spor, konajú na „vlastné nebezpečenstvo“ a nesú zodpovednosť za výsledok sporu. Od povinnosti platiť trovy, treba odlíšiť povinnosť hradíť trovy konania, založenej na zásade úspechu vo veci. Podstata povinnosti hradíť trovy konania, spočíva v tom, že súd zaviazne jednu stranu konania nahradiť druhej strane konania buď celkom, alebo sčasti trovy konania, ktoré v priebehu konania táto druhá strana už zaplatila. Úspech vo veci, ktorá je predmetom sporu, je teda okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne, napríklad takou výnimkou je nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP (predtým § 150 OSP).

17. Odvolací súd však v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania poukazuje na § 257 Civilného sporového poriadku, ktoré predstavuje výnimku zo zásady úspechu v konaní pri rozhodovaní o trovách konania, ktorá je charakteristická pre sporové konanie. Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (napr. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 17/2009, sp. zn. 5Cdo 67/2010, či sp. zn. 3MCdo 46/2012) nemožno § 257 považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť.

18. Ustanovenie § 257 CSP preberá doterajšiu úpravu v ustanovení § 150 ods. 1 prvej vety OSP. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania.

19. V sporovom konaní sa povinnosť nahradit' trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Uplatnenie tohto osobitného kritéria na nepriznanie náhrady trov konania prichádza do úvahy len výnimočne, a preto sa musí vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Dôvody hodné osobitného zreteľa, sa skúmajú vždy u strany konania povinnej plne alebo čiastočne nahradit' trovy konania. Tieto dôvody, inak pomerne jasne vymedzené stabilizovanou judikatúrou, spôsobujú čiastočný alebo úplný zánik práva na náhradu trov konania u čiastočne alebo úplne úspešnej strany sporu.

20. V prvom rade pri uplatnení aplikácie § 257 CSP je treba prihliadnuť najmä na okolnosti, či strana, ktorej sa priznáva náhrada trov konania, uviedla skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý jej patril. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Do úvahy treba brať tiež také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadnuť i na postoj strán sporu v konaní. Ďalšou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011 sp. zn. II. ÚS 563/2011-14 a prispôbosené novej právnej úprave). Je teda potrebné skúmať pomery nielen toho, koho by postihovala povinnosť nahradit' trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím výnimočného ustanovenia dotknutá.

21. Žalobcovia (v 1. a 2. rade) v odvolaní proti napadnutému výroku o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému v 1. rade v rozsahu 100% rade namietali, že práve v danej právnej veci ide o výnimočný prípad odôvodňujúci aplikáciu ustanovenia § 257 CSP s poukazom na okolnosti danej veci (zákonné právo žalobcov na vrátenie vlastníckeho práva podľa zákona č. 87/1991 Zb.), súčasne poukazujúc na výnimočné okolnosti strán sporu (dĺžka konania, ku ktorej prispel aj žalovaný v 1. rade z dôvodu, že nenamietal od začiatku uplatňovania nároku svoju pasívnu legitímáciu.

22. Odvolací súd na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie dospel k záveru o potrebe aplikácie ustanovenia § 257 CSP, z dôvodu objektívnej existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, majúcich svoj pôvod nielen v charaktere samotného konania, súčasne aj vo výnimočných okolnostiach, ktoré viedli žalobcov v 1. a 2. rade k uplatneniu svojich nárokov na súde, ale aj správanie žalovaného v 1. rade. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa súd totiž prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu (teda nielen tej strany, ktorú by podľa všeobecných ustanovení zaťažovala povinnosť nahradiť trovy konania, ale aj tej strany, ktorej majetková sféra by bola výnimočným nepriznaním náhrady trov dotknutá), pričom si musí všímať aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní (R 24/1964).

23. V predmetnom prípade žalobcovia v 1. a 2. rade legitímne uplatňovali svoj nárok na vydanie nehnuteľností, ktorých výlučným vlastníkom bol nebohý L. ktorý zomrel dňa XX. XX. XXXX, pričom žalobcovia boli osobami oprávnenými podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Žalobcovia v 1. a 2. rade boli teda aktívne legitimovanými osobami na podanie žaloby, avšak v konaní boli neúspešní, keďže Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 26. novembra 2015 sp. zn. 9Co/28/2015, 9Co/29/2015 a 9Co/922/2015, ako súd odvolací meritórne zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu (návrh) voči žalovaným v 1. a 2. rade zamietol. Z predmetného rozsudku vyplýva, že odvolací súd zamietol žalobu voči žalovanému v 1. rade z dôvodu, že tento nebol povinnou osobou na vydanie predmetných nehnuteľností. Inak povedané, žalobcovia v 1. a 2. rade podali svoju žalobu proti subjektu - žalovanému v 1. rade, ktorý nebol pasívne vecne legitimovaný, teda nebol nositeľom hmotnoprávnej povinnosti spočívajúcej v povinnosti vydať nehnuteľnosti, ktorých vydania sa žalobou domáhali žalobcovia v 1. a 2. rade. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že držiteľom sporných nehnuteľností boli Komunálne služby Mesta Štúrova, pričom ich vlastníkom bolo Mesto Štúrovo. Na druhej strane však žalobcom nemožno uprieť, že vyvinuli potrebnú mieru starostlivosti o obstaranie podkladov potrebných pre posúdenie, kto „vec drží“ ku dňu účinnosti zákona č. 87/1991 Zb., a proti komu majú podať „reštitučnú“ žalobu. Nemožno im ani vytykať, že sa spoliehali na správnosť zápisu údajov v katastri nehnuteľností. Neskoršia zmena údajov vyznačených v katastri nehnuteľností nemôže mať v okolnostiach daného prípadu negatívny dopad na právne postavenie a procesno-právne možnosti žalobcov v tom zmysle, že by neprípustnou bola ich vlastnícka žaloba. Treba mať na zreteli, že žalobcovia sa pôvodne svojich nárokov domáhali v reštitučnom konaní, takže ich zámerom zjavne nebolo obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva. V neskoršom občianskom súdnom konaní o ich vlastníckej žalobe bolo legitímne ich očakávanie, že nimi zvolený postup zodpovedá zákonu, lebo v čase jej podania aj niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu v týchto prípadoch pripúšťali možnosť domáhať sa určenia vlastníctva (viď napríklad rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 111/1999). Pokiaľ sa žalobcovia domáhali vydania nehnuteľností od subjektu, ktorý nebol na to v konaní povinný (pasívne vecne legitimovaný), boli sankcionovaní neúspechom v konaní, ktorý viedol k zamietnutiu ich žaloby smerujúcej proti žalovanému v 1. rade (Mesto Štúrovo). V čase podania žaloby však žalobcovia adresne vyvinuli potrebnú snahu na zistenie povinných osôb, ktorým adresovali výzvu na vydanie nehnuteľností v lehotách určených podľa zákona č. 87/1991 Zb., pričom Mesto Štúrovo odmietalo tieto vydať, nie však z dôvodu nedostatku ich pasívnej vecnej legitímácie. Z priebehu konania je celkom zrejmé, že ani samotný žalovaný v 1. rade Mesto Štúrovo nemal pozitívnu a predovšetkým nepochybnú vedomosť, či je v konaní pasívne vecne legitimovaný, pretože nevedel, či je držiteľom sporných nehnuteľností alebo týmto je iný oprávnený subjekt. Pokiaľ takouto, pre konanie závažnou skutočnosťou žalovaný v 1. rade v čase podania žaloby, ale i v neskoršom štádiu konania pred súdom nedisponoval, nemohli ňou logicky disponovať ani žalobcovia v 1. a 2. rade, ktorí zisťovali okruh povinných osôb. V tejto časti odvolací súd musí dať za pravdu argumentácii odvolateľom, pretože žalovaný v 1. rade vystupoval v konaní až do jeho meritórneho skončenia, čím prispel nielen k dĺžke konania, ale aj vzniku trov konania, ktoré vôbec nemuseli vzniknúť, ak by dôsledne spravoval a viedol evidenciu nehnuteľností, ktoré mal v držbe vo vlastníctve. Vedomosť o týchto skutočnostiach mal následný dosah na povinnosti žalovaného v 1. rade v zmysle § 7 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, podľa ktorého orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať, pričom sú povinné najmä majetok udržiavať, užívať, chrániť majetok pred poškodením, zničením, stratou alebo zneužitím, používať všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi. Keďže žalovaný v 1. rade opomenul svoje zákonné povinnosti, bol subjektom, ktorý sa ocitol v spore na strane žalovaných, pričom opomenutie svojich, zákonom mu uložených povinností nemožno následne prenášať na žalobcov v 1. a 2. rade v podobe uloženia im povinnosti znášať trovy žalovaného v 1. rade. Keďže tieto okolnosti možno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, žalobcov v 1. a 2. rade nemožno duplicitne sankcionovať a prenášať na nich zodpovednosť pre

nedôsledné nakladanie a hospodárenie s majetkom obce (mesta). Žalovaný v 1. rade, ako obec (mesto) bol povinný riadne hospodáriť so svojím majetkom, viesť evidenciu nehnuteľností, ktoré mu nielen patria, ale ktoré má aj v držbe, na čo nadväzujú ďalšie osobitné povinnosti smerujúce k zabezpečeniu ich riadneho užívania, ochrany pred zničením a poškodením, vrátane použitia právnych prostriedkov na ochranu majetku.

24. V naznačených súvislostiach považoval odvolací súd za nevyhnutné uplatniť aplikáciu § 257 CSP, vzhľadom na existenciu dôvodov hodného osobitného zreteľa, spočívajúcich ako bolo vyššie uvedené v postoji a správaní žalovaného v 1. rade od samého uplatnenia nároku žalobcami v 1. a 2. rade, v jeho nedôslednom spravovaní nehnuteľností mu patriacich, či už v postavení vlastníka, ale hlavne ako oprávneného držiteľa, následkom čoho sa žalobcovia v 1. a 2. rade dôvodne domnievali, že realizovali uplatnenie nároku najskôr u skutočne povinnej osoby na vydanie sporných nehnuteľností postihnutých reštitúciou, čo bolo podmienkou uplatnenia nároku žalobcov v 1. a 2. rade na súde. Okrem týchto okolností, odvolací súd prihliadol aj na charakter predmetu konania, ktorým bolo vydanie reštituovaných nehnuteľností, pričom cieľom takéhoto konania je náprava krívd spôsobených štátom tak, aby prišlo k spravodlivému usporiadaniu právnych vzťahov, teda k navráteniu vlastníctva k nehnuteľným (hnuteľným) veciam skutočne oprávneným osobám, ktorým vznikla v dôsledku (neoprávneného) konania štátu ujma na majetkových právach. Formálnym nazeraním na úspech žalovaného v 1. rade, bez existencie potreby skúmania aplikácie § 257 CSP, by žalobcom v 1. a 2. rade vznikla ďalšia ujma na ich majetkových právach, pretože aj pričinením žalovaného v 1. rade boli v konaní neúspešnými, keďže žaloba smerujúca proti nemu bola zamietnutá len z dôvodu nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie.

25. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešným žalobcom v 1. a 2. rade priznal voči žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pretože v dôsledku rozhodnutia odvolacieho súdu došlo k zmene rozhodnutia (výroku) súdu prvej inštancie, čo možno považovať za ich úspech v odvolacom konaní.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).